

Кардинал Ломели напусна жилището си в Двореца на Свещената конгрегация малко преди два сутринта и забързано пое през притъмнените ватикански галерии към апартамента на папата.

Молеше се: *Господи, той все още има толкова много за вършени, а моите полезни дела в Твое име приключиха. Той е обичан, аз съм забравен. Пощади го, Господи. Пощади го. Вземи мен вместо него.*

Ломели подтичваше нагоре по павираната улица към площад „Санта Марта“. Римският въздух беше топъл и влажен, но вече се долавяше първият лек хлад на есента. Ръмеше. Префектът на папския дом бе говорил по телефона с толкова неприкрита паника, че Ломели очакваше да го посрещне всеобща суматоха. Всъщност площадът се оказа необичайно спокоен, само една-единствена линейка, спряла на дискретно разстояние, се очертаваше пред осветената от прожектори южна страна на базиликата „Свети Петър“. Вътре светеше, чистачките на предното стъкло шареха наляво-надясно, а когато се приближи, Ломели видя ясно лицата на шофьора и неговия помощник. Шофьорът говореше по телефона и Ломели си помисли с ужас, че не са дошли да откарат болен човек, а да приберат труп.

Швейцарският гвардеец пред стъклената врата на дома за гости „Санта Марта“ му отдаде чест – ръка в бяла ръкавица пред шлема с червени пера.

– Ваше Високопреосвещенство.

Ломели кимна към колата.

– Ако обичате, проверете дали този човек не се обажда на медиите.

Атмосферата в „Санта Марта“ бе неприветлива, миришеше на дезинфектант като в частна клиника. Във фоайето от бял мрамор стояха десетина слисани духовници, трима от тях в одежди за богослужение – сякаш стреснати от пожарна тревога и чудещи се какво точно да предприемат. Ломели поспря на прага, усети нещо в лявата си ръка и видя, че стиска червената си кардиналска шапчица. Не помнеше кога я е взел. Разгъна я и си я сложи. Косата му беше влажна. Един чернокож епископ се опита да го заговори, докато той вървеше към асансьора, но Ломели само му кимна и отмина.

Кабината сякаш се бавеше цяла вечност. Би трябвало да се изкачи по стълбището, но бе твърде задъхан. Усещаше с гърба си погледите на хората наоколо. Редно беше да каже нещо. Асансьорът пристигна. Вратите се плзнаха встрани. Ломели се обърна и вдигна ръка за благословия.

– Молете се – каза той.

Натисна бутона за втория етаж; вратите се затвориха и кабината потегли нагоре.

Ако е Твоя воля да го призовеш при себе си, а мен да оставиш, то дай ми сили да бъда опора за другите.

На жълтата светлина лицето му изглеждаше мъртвешко в огледалото – сиво и на петна. Копнееше за някакъв знак, за прилив на сила. Асансьорът се люшна и рязко спря, но стомахът му сякаш продължи нагоре и той трябваше да се вкопчи в металната релса, за да запази равновесие. Спомни си как се изкачваше в същия този асансьор заедно със Светия отец малко след неговото избиране и в кабината се качиха двама престарели епископи. Зашеметени, че са се озовали лице в лице с наместника на Христос на Земята, те мигом паднаха на колене, при което папата се засмя и каза: „Не се притеснявайте, станете, аз съм просто един стар грешник, не по-добър от вас“.

Кардиналът вирна глава. Неговата публична маска. Вратите се отвориха. Плътната стена от тъмни костюми се разцепи, за да може той да мине. Чу как някой прошепна:

– Деканът дойде.

Диagonalно на него, в другия край на площадката пред папския апартамент, три монахини от Ордена на милосърдните дъщери на свети Викентий плачеха, хванати за ръце. Архиепископ Возняк, префект на папския дом, пристъпи напред да го посрещне. Воднистите му сиви очи бяха подпухнали зад очилата с метални рамки. Той вдигна ръце и промълви безпомощно:

– Ваше Високопреосвещенство...

Ломели обхвана с длани лицето на архиепископа и усети наболата брада на по-младия мъж.

– Януш, ти толкова го радваше с присъствието си.

После някакъв човек от охраната или може би погребален агент – и едните, и другите се обличаха еднакво, – във всеки случай, поредната фигура в черно, отвори вратата на апартамента.

Малката дневна и още по-малката спалня отвъд нея бяха претъркани с хора. По-късно Ломели направи списък на присъстващите – бяха повече от дузина, без да се брой охраната – двама лекари, двама лични секретари, завеждащият папските литургични богослужения, чието име беше архиепископ Мандорф, поне четирима свещеници от Апостолическата камера, Возняк и, разбира се,

четиримата висши кардинали на Католическата църква: държавният секретар Алдо Белини; кардинал-камерлингът – или шамбеланът – на Светия престол Жозеф Трамбле; ръководителят на Апостолическата пенитенциария, тоест главният изповедник, кардинал Джошуа Адиеми; и самият той като декан на Кардиналската колегия. В своята суета бе предполагал, че ще е първият призован, но в действителност, както виждаше, се беше оказал последен.

Той последва Возняк в спалнята. За пръв път влизаше вътре. Досега голямата двойна врата винаги беше затворена. Ренесансовото папско легло с разпятие над него гледаше към дневната и заемаше почти цялото пространство – масивно, от полиран дъб, твърде голямо за стаята. То бе единствената скъпа мебел. Белини и Трамбле бяха коленичили до него с приведени глави. Ломели трябваше да ги прекрачи, за да се добере до възглавниците, върху които папата лежеше, леко повдигнат и покрит с бяла завивка, скръстил ръце на гърдите си върху обикновен железен кръст.

Не беше свикнал да вижда Светия отец без очила. Те стояха сгънати върху нощното шкафче до издраскания малък будилник. Рамките бяха оставили червени следи от двете страни на носа му. Ломели знаеше от опит, че обикновено лицата на мъртвите са отпуснати и глуповати. Но това тук изглеждаше заинтригувано, почти развеселено, сякаш покойникът бе замлъкнал по средата на изречението. Докато се навеждаше да целуне челото му, той забеляза бяло петънце от паста за зъби в левия ъгъл на устните му и долови дъх на мента, смесен със слабия цветен аромат на някакъв шампоан.

– Защо Господ те призова, когато все още имаше желание да направиш толкова много? – прошепна Ломели.

– *Subvenite, Sancti Dei...* – подхвана с напевен глас Адиеми.

Ломели осъзна, че са чакали него. Внимателно коленичи върху полирания паркет, събра ръце за молитва и ги отпусна на ръба на леглото. После зарови лице в дланите си.

– ... *occurrere, Angeli Domini...*

Елате му на помощ, светци Божии; притечете му се насреща, ангели Господни...

Дълбокият бас на нигерийския кардинал кълтеше из стаичката.

– ... *Suscipientes animam eius. Offerentes eam in conspectu Altissimi...*

Приемете душата му и я представете на Всевишния...

Думите отекваха безсмислени в главата на Ломели. Това му се случваше все по-често. *Викам към Тебе, Господи, но не ми отговаряш.* Някакво безсъние на духа, някакво шумно вмешателство неусетно бе проникнало в него през изминалата година и го лишаваше от онова общение със Светия дух, което някога съумяваше да постига без усилие. И също като със съня, колкото повече желаше смислената молитва, толкова по-неуловима ставаше тя. При последната си среща с папата бе признал за тази криза – помоли за разрешение да напусне Рим, да се откаже от задълженията си на декан и да се оттегли в манастир. Беше на седемдесет и пет, възраст за пенсия. Но Светият отец прояви неочаквана строгост към него. „Някои са избрани да бъдат пастири, други са нужни за управление на фермата. Твоята роля не е на пастир, а на управител. Мислиш ли, че на мен ми е лесно? Необходим си ми тук. Не се тревожи, Бог ще се върне при теб. Винаги го прави.“ Ломели се почувства засегнат – управител, така ли ме вижда? – и когато се разделиха, между тях се усещаше студенина. Така го видя за последен път.

– ... *Requiem aeternam dona ei, Domine. Et lux perpetua luceat ei...*

Дарувай му вечен покой, Господи. И нека вечна светлина грее над него...

Когато литургията приключи, четиримата кардинали останаха край смъртното ложе в безмълвна молитва. След две-три минути Ломели леко извърна глава и надникна през мигли. В дневната зад тях всички бяха на колене, с наведени глави. Той отново отпусна лице в шепите си.

Натъжаваше го мисълта, че отдавнашната им близост е приключила в такъв дух. Опита се да си припомни кога бе станало. Преди две седмици? Не, преди месец – по-точно, на 17 септември, след литургията в чест на божествените рани на свети Франциск. Това бе най-дългият му период без лична аудиенция, откакто папата бе избран. Може би тогава Светият отец вече бе започвал да усеща, че смъртта е близо и че мисията му няма да бъде завършена; може би това обясняваше непривичното за него раздражение.

В стаята цареше пълна тишина. Ломели се запита кой пръв ще се изтръгне от размислите. Навярно Трамбле. Френският канадец винаги бързаше, като типичен северноамериканец. И наистина, след още малко Трамбле въздъхна – дълго и театрално, почти като в екстаз.

– Сега е при Бог – обяви той и протегна ръце.

Ломели си помисли, че това ще е началото на благословия, но жестът се оказа знак за двама помощници на Трамбле от Апостолическата камера, които влязоха в спалнята и му помогнаха да се изправи. Единият носеше сребърна кутия.

– Архиепископ Возняк – каза Трамбле, докато и другите ставаха на крака, – ще бъдете ли така любезен да ми дадете пръстена на Светия отец?

Ломели се надигна с пукане в коленете – нямаше как да не издават такива звуци след седем десетилетия постоянно коленичене. Притисна се към стената, за да направи път на префекта на папския дом. Пръстенът не се изхлузи веднага. Облян в пот от притеснение, горкият Возняк трябваше да го раздвижва напред-назад през кокалчето. Но в крайна сметка успя да го свали и го поднесе върху разперената си длан на Трамбле, който извади от сребърната кутия ножица – един градинар би използвал подобен инструмент, за да подрязва рози, помисли си Ломели – и вмъкна печата на пръстена между остриетата. Стисна здраво, кривейки лице от усилието. Внезапно отекна пукот и металният диск, изобразяващ как свети Петър тегли рибарска мрежа, се пречупи на две.

– *Sede vacante* – възвести Трамбле. – Папският престол е свободен.